

CURS DE FORMARE

*atorilor preșcolari: cele mai bune practici și re
unea copiilor cu dizabilități comportamentale*

2023-

**Co-funded by
the European Union**

Acest curs de formare a fost creat și publicat în cadrul Parteneriatului Strategic Erasmus+ „Împuternicirea educatorilor preșcolari: cele mai bune practici și resurse pentru incluziunea copiilor cu dizabilități comportamentale” (PINC) 2023-1-IT02-KA220-SCH-000158464. Acesta își propune să ofere cadrelor didactice preșcolare competențele și resursele necesare pentru a implementa educația incluzivă pentru copiii cu dizabilități comportamentale.

PINC este coordonat de Erasmus Learning Academy (Italia), în cooperare cu Erasmus Learning Academt SL (Spania), Katino dieneleės mokykla (Lituania), Gradinita cu Program Prelungit nr 37 Brăila (România) și Rakvere Linna lasteaed (Estonia).

Declinare de responsabilitate Finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorului/autorilor și nu reflectă neapărat opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi trase la răspundere pentru acestea.

**Co-funded by
the European Union**

CE ESTE PINC?

Proiectul PINC este un proiect Erasmus+ KA2 (KA220-SCH - Parteneriate de cooperare în educația școlară).

Proiectele KA2 Erasmus doresc să promoveze cooperarea între instituțiile de învățământ, organizațiile și părțile interesate din întreaga Europă, cu scopul de a îmbunătăți calitatea și accesibilitatea educației.

Data începerii: 01/10/2023

Data încheierii: 30/06/2026

Durată totală: 33 de luni

SITE-UL

NOSTRU!

PARTENERI

- Erasmus Learning Academy (IT)
- Erasmus Learning Academt SL (ES)
- Katino dieneelės mokykla (LT)
- Gradinita cu Program Prelungit nr 37 Braila (RO)
- Rakvere City kindergarten (EE)

Obiectivele PINC sunt:

- Creșterea gradului de conștientizare a dizabilităților la vârsta fragedă în rândul educatorilor și părinților.
 - Împărtășirea celor mai bune practici între educatori pentru a aborda obiectivul.
 - Împuternicirea profesorilor de grădiniță cu competențe pentru a implementa educația incluzivă.
- Promovarea cooperării internaționale în domeniul incluziunii copiilor cu dizabilități.

Grupurile țintă PINC sunt:

- G1: Profesori, educatori și alt personal din grădinițe și centre pentru copii.
- G2: Formatori de profesori sau educatori din învățământul preșcolar care oferă cursuri profesorilor din învățământul preșcolar.
- G3: Copii cu dizabilități comportamentale cu vârste cuprinse între 0 și 6 ani și familiile acestora.

ACTIVITĂȚILE NOASTRE

- 1. Instrument de reflecție:** un instrument cuprinzător conceput pentru a promova reflecția, dialogul și conștientizarea cu privire la temele legate de dizabilități și incluziune în cadrul unităților preșcolare, ajutând educatorii să își evalueze practicile și convingerile.
- 2. Campanie de conștientizare:** își propune să crească înțelegerea și conștientizarea incluziunii și diversității în educația timpurie a copiilor, promovând un mediu mai incluziv pentru toți copiii și familiile acestora.
- 3. Webinarii despre cele mai bune practici incluzive:** vor prezenta experți care vor împărtăși strategii, resurse și perspective privind promovarea incluziunii în mediile preșcolare, acoperind diverse subiecte relevante atât pentru educatori, cât și pentru părinți.
- 4. Cele mai bune practici RED (Resurse Educaționale Deschise):** oferă materiale și resurse educaționale accesibile gratuit care prezintă strategii eficiente pentru educația incluzivă, permițând educatorilor să își îmbunătățească practicile de predare.
- 5. Curs de formare pentru profesorii preșcolari:** oferă educatorilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a implementa practici incluzive în sălile lor de clasă, asigurându-se că toți copiii primesc sprijinul de care au nevoie pentru a se dezvolta.
- 6. Kit preșcolar:** o colecție atent selecționată de resurse, activități și instrumente concepute pentru a sprijini educatorii în crearea unor medii de învățare incluzive, promovând implicarea și înțelegerea între elevi diverși.

MODULUL 4

Strategii de sprijin
comportamental pozitiv
pentru copiii cu dizabilități
comportamentale.

Introducere

Acest curs este împărțit în 4 părți:

1. Ce este comportamentul pozitiv?
2. Lucrul în echipă în prevenirea problemelor de comportament și modelarea unui comportament pozitiv.
3. Cum să gestionăm situațiile dificile? Exemple practice din experiențele noastre.
4. Lucrăm asupra emoțiilor!

The background is a solid purple color. There are several hand-drawn white scribbles. One large scribble is on the left side, and another large scribble is on the right side. The text is centered in the middle of the page.

Ce este comportamentul pozitiv?

CE ESTE COMPORTAMENTUL POZITIV?

Activitate

INDIVIDUAL: Ați auzit vreodată despre comportamentul pozitiv? Deschideți linkul Padlet din chat și notați toate cuvintele care vă vin în minte când vă gândiți la ele. Nu contează dacă cuvintele sunt corecte sau greșite, pur și simplu notați-le!

<https://padlet.com/jelenazakharova1/what-is-positive-behavior-ri93o3i2v14m1ugj>

CE ESTE COMPORTAMENTUL POZITIV?

Activitate

ÎN GRUPURI: Discutați și faceți un brainstorming cu membrii grupului vostru despre strategii de Sprijin Comportamental Pozitiv pe care le cunoașteți sau pe care le folosiți deja în clasă. Dacă nu cunoașteți niciuna, încercați să vă gândiți cum să le implementați!

Un membru al grupului poate împărtăși opinia sa folosind Padlet (link în chat)

<https://padlet.com/jelenazakharova1/discuss-and-brainstorm-with-your-group-members-some-positive-3k4f9w2l9xead3us>

CE ESTE COMPORTAMENTUL POZITIV?

Comportamentul pozitiv este un comportament care conține acțiuni și atitudini respectuoase, benefice și constructive, cum ar fi bunătatea, cooperarea și empatia.

Comportamentul pozitiv este modelat și susținut de abilități socio-emoționale (SEL).

CE ESTE COMPORAMENTUL POZITIV?

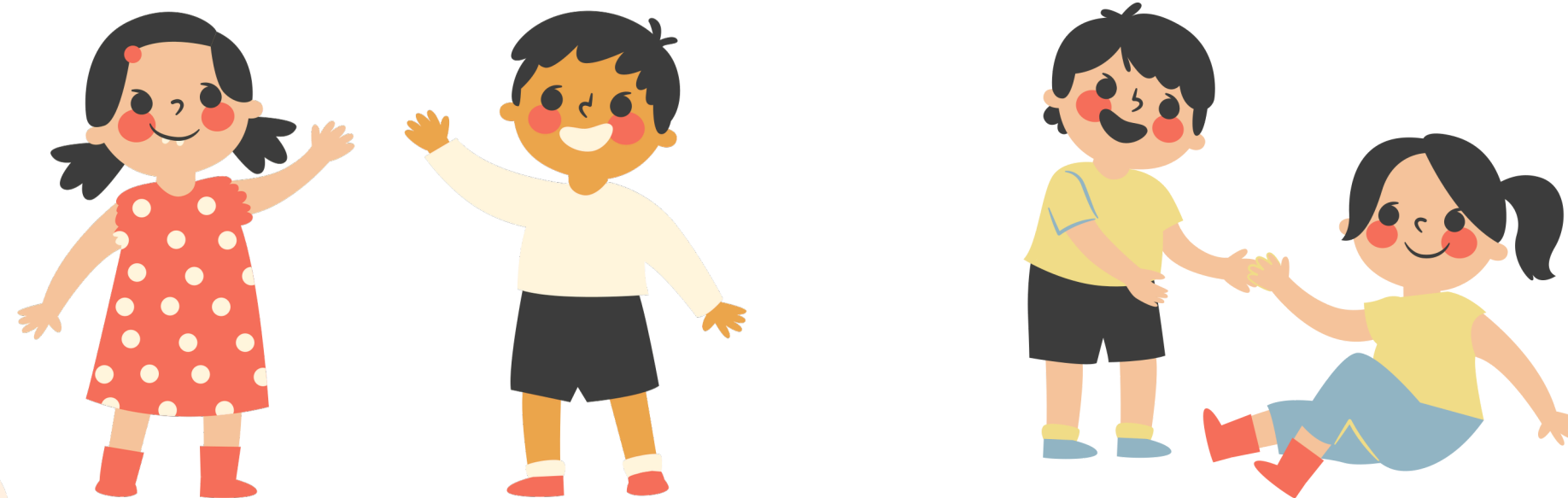
- Abilitățile socio-emoționale sunt abilitățile pe care le folosim zilnic pentru a interacționa și a comunica cu ceilalți.
- Acestea includ atât comunicarea verbală, cât și cea nonverbală, cum ar fi vorbirea, gesturile, expresiile faciale și limbajul corpului.
- O persoană cu abilități sociale puternice înțelege cum să se comporte în diverse situații sociale și poate înțelege atât regulile explicite, cât și pe cele implicite atunci când comunică.
- Interacțiunile sociale nu se desfășoară întotdeauna fără probleme și o persoană trebuie să fie capabilă să implementeze strategii adecvate, cum ar fi rezolvarea conflictelor atunci când apar dificultăți în interacțiuni.

CE ESTE COMPORTAMENTUL POZITIV?

- Un copil care are abilități socio-emoționale adecvate înainte de școală și știe cum să se comporte în situații sociale, își poate gestiona sentimentele și poate înțelege regulile de interacțiune cu ceilalți.
- Aceste abilități sunt importante pentru ca o persoană să poată crea și menține relații cu ceilalți. În cazul copiilor, acest lucru este deosebit de important pentru crearea și menținerea prieteniiilor, înțelegerea și respectarea normelor de comportament și a regulilor.
- Pe lângă casă, grădinița joacă un rol major în dezvoltarea abilităților socio-emoționale ale unui copil, deoarece acolo își petrece cea mai mare parte a timpului.

CE ESTE COMPORTAMENTUL POZITIV?

Abilitățile socio-emoționale ale unui copil sunt modelate de interacțiunea dintre oamenii și mediul din jurul său, dar este important să se sprijine și să se dezvolte comportamentul care exprimă aceste abilități.

CE ESTE COMPORTAMENTUL POZITIV?

Care sunt elementele de bază pentru dezvoltarea abilităților

sociale?

Atenție și
concentrare

Limbaj
receptiv

Limbaj
expresiv

Abilități de
joc

Abilități
pre-lingvistice

Autoreglementare

Funcția
executivă

Planificare și
secvențiere

COMPETENȚE SOCIO-EMOȚIONALE

Psihologii descriu cinci aspecte ale abilităților socio-emoționale

Conștiința de sine

Abilitatea de a descrie propriile sentimente, gânduri, valori, puncte forte și nevoi.

Conștientizare socială

Capacitatea de a înțelege perspectivele, diferențele și sentimentele altor persoane.

Luarea deciziilor responsabile

Capacitatea de a recunoaște provocările și de a rezolva problemele cu succes.
Capacitatea de a reflecta asupra propriilor acțiuni.
Percepția responsabilității personale.

Autoreglementare

Capacitatea de a monitoriza și controla propriile sentimente, impulsuri și comportament pentru a-și atinge obiectivele.

Gestionarea relațiilor

Capacitatea de a comunica, colabora, negocia.
Capacitatea de a oferi și accepta ajutor.

- Fiecare acțiune eficientă începe cu observarea, observarea și descrierea problemei.
- Atunci când problema centrală și factorii acesteia sunt formulați și sunt colectate suficiente date, poate începe munca de prevenție.
- De acolo, se trece treptat la strategii din ce în ce mai intensive și centrate pe individ.
- Pentru a sprijini comportamentul pozitiv al unui copil, se pot lua măsuri la trei niveluri:
 - I grădinița
 - II grup mic
 - III individual

Activități de sprijin

Strategii proactive

Strategii care se concentrează pe copilul însuși sau pe mediul din jurul lor.

În activitățile orientate către copii, aceștia învață noi abilități socio-emoționale.

În activitățile orientate spre mediu, ne gândim la mediul copilului cât mai larg posibil.

Strategii reactive

Reacțiile adulților când copilul se comportă fie într-un mod orientat spre un scop, fie nu.

Prin implementarea consecințelor pozitive, copilul este încurajat să acționeze cu un scop precis.

Activitate

ÎN GRUPURI:

Mediu: Ce factori de mediu ar trebui să sprijine un comportament pozitiv?

Copil: Cum putem ajuta un copil să își dezvolte abilități sociale și emoționale?

Modelarea mediului fizic

Este nevoie de diverse schimbări pentru a susține funcționarea calmă a copilului și pentru a-l elibera de distrageri și factori declanșatori ai unui comportament perturbator.

De exemplu, câțiva factori care ar trebui luați în considerare pentru schimbare, dacă este necesar:

- nivelul sonor și nivelul de iluminare al încăperii,
- mobilier adecvat,
- amplasarea copilului și a echipamentului său de lucru în clasă (în raport cu profesorul și colegii),
- căile de mișcare în clasă, accesul profesorului la copil în timpul predării etc.
- colț de relaxare (perne moi, imagini calmante, jucării senzoriale, mingi anti-stres, cărți cu emoții,
- căști

Copiii ar trebui să li se prezinte scopul colțului de calmare și regulile de utilizare a acestuia. Timpul petrecut în colțul de calmare ar trebui să fie limitat, restricția ar trebui să fie fixă - acesta poate fi folosit de cinci minute până la trei ori pe zi. Când merge în zona de calmare, copilul ar trebui să întoarcă clepsidra acolo și să revină la activitatea anterioară după ce timpul a trecut.

Conținutul și forma studiului

Este necesar să se analizeze dacă sarcinile și ritmul de lucru sunt adecvate abilităților copilului. Dacă este necesar, acestea ar trebui ajustate. Instrucțiunile ar trebui prezentate simplu și clar. Ar trebui preferate sarcinile care sunt legate de interesele copilului.

Un profesor de sprijin, un logoped sau un psiholog îl poate ajuta pe profesor în acest caz.

Construirea relațiilor

Copilul cu dificultăți de comportament ar trebui monitorizat în ceea ce privește relațiile sale cu ceilalți copii și cu profesorul.

Pot fi necesare activități pentru a spori sentimentul de coeziune a grupului, a formula și implementa regulile grupului și a crea noi modalități de comunicare între copii.

Profesorul poate influența cu cine se simte confortabil copilul cu probleme de comportament prin învățare sau comunicare.

Profesorul ar trebui să urmărească să aibă mai multe contacte pozitive decât negative cu copilul cu dificultăți de comportament.

Metode de dezvoltare a competențelor socio-emoționale

Discuția cu copilul domină adesea formarea unui comportament pozitiv, dar acest lucru nu garantează, în general, succesul.

- **Modelare**

Primul pas este de a explica comportamentul dorit pe baza cunoștințelor și vârstei copilului și de a justifica avantajele unui astfel de comportament.

Al doilea pas este demonstrarea comportamentului dorit copilului. Acest lucru poate fi făcut de către profesor. În demonstrație, toate elementele importante ale comportamentului ar trebui să fie vizibile pentru copil. Se pot folosi clipuri video sau copilul însuși poate fi filmat. Este important să se ia în considerare faptul că copilului i se arată exact comportamentul dorit.

După demonstrarea comportamentului dorit, copilul are oportunități de exersare pentru a implementa comportamentul și i se oferă feedback cu privire la performanță.

- **Automonitorizare**

Metoda crește conștientizarea copilului cu privire la propriul comportament, iar prin acordarea atenției la acesta, schimbarea comportamentului este încurajată.

Ar trebui să începem (în special cu preșcolarii și elevii mai mici) cu o singură caracteristică și, dacă reușește, să adăugăm încă una sau două caracteristici monitorizate simultan.

- **Recunoașterea comportamentului dorit**

Personalul instituției de învățământ trebuie să observe comportamentul copilului, să observe chiar și cele mai mici schimbări pozitive, pentru a oferi un feedback pozitiv de susținere cât mai repede posibil.

Recunoașterea poate fi o privire prietenoasă, un deget mare ridicat, o evaluare verbală pozitivă, un semn (adesea un autocolant cu o imagine care îi place copilului) etc.

Cel mai important lucru în ceea ce privește observarea comportamentului dorit este că acest lucru îi permite copilului să înțeleagă clar ce comportament se așteaptă de la el.

- **Joc de rol**

Metoda oferă copilului oportunitatea de a încerca diferite moduri de comportament într-o anumită situație și de a deveni conștient de impactul acestora asupra sa și asupra celorlalți.

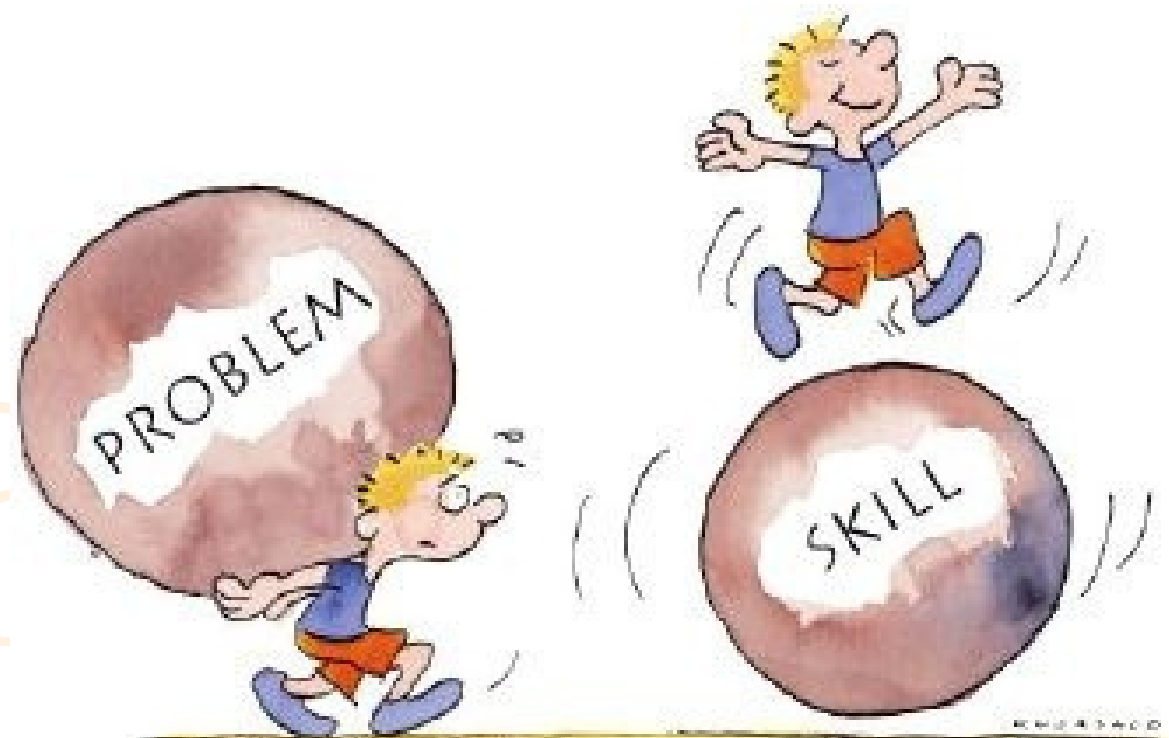
În jocul de rol, copilul poate juca diferite roluri.

Pe baza obiectivului - se selectează situația, nivelul de detaliu în pregătirea scenariului și rolul copilului în situație. Jocul de rol trebuie urmat de o discuție despre ceea ce a fost văzut și experimentat.

- **Abilități ale copiilor (antrenament parțial de abilități)**

Antrenamentul parțial al abilităților este o metodă de rezolvare a problemelor pentru copii, bazată pe principiile terapiei scurte axate pe soluții. Metoda a fost dezvoltată de psihiatrul finlandez Ben Furman și psihologul social Tapani Ahola.

Formarea abilităților este un proces care se dezvoltă treptat, format din 15 etape diferite

„Au doar abilități de învățat și, indiferent de abilitatea pe care copilul trebuie să o învețe, este întotdeauna posibil să o învețe într-un mod care este atractiv pentru copil.”

Dr. Ben Furman

Cei 15 pași ai abilităților copiilor

Totuși, nu în fiecare caz este necesară parcurgerea tuturor etapelor: puteți alege doar pe cele necesare într-o anumită situație.

Primul pas este **transformarea problemei într-o abilitate.**

Al doilea pas este **stabilirea abilității care va fi exersată.**

Al treilea pas este **determinarea beneficiului - de ce este util să dobândești această abilitate.**

Al patrulea pas este **denumirea abilității.**

Al cincilea pas este **alegerea unui talisman și a unei mascote.**

Al șaselea pas este **găsirea unor motivatori și susținători.**

SPRIJIN ORIENTAT CĂTRE COPIL

Cei 15 pași ai abilităților copiilor

Al șaptelea pas este **întărirea credinței copilului în succes.**

Al optulea pas este **planificarea unei sărbători.**

Al nouălea pas - **demonstrații de abilități.**

Al zecelea pas - **publicitate în grup.**

Al unsprezecelea pas este **exersarea abilității.**

Al doisprezecelea pas este **reamintirea abilității prezentate în metodologie.**

Al treisprezecelea pas este important - **sărbătorirea dobândirii abilității într-un mod convenit.**

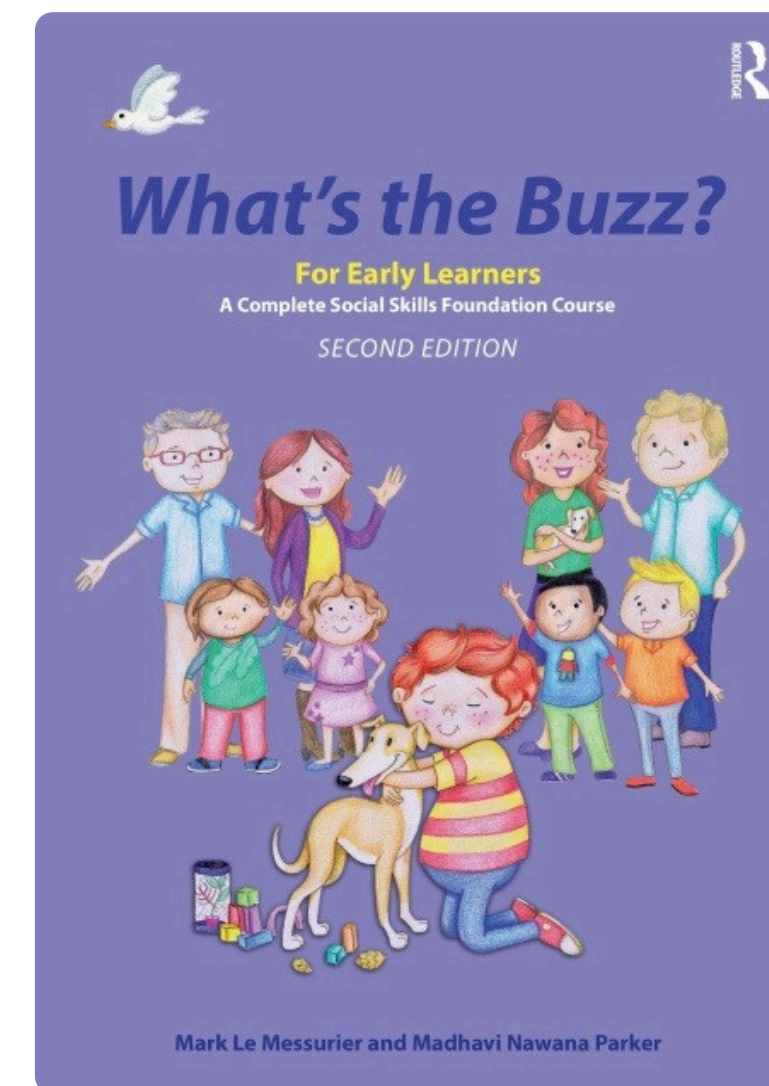
Al paisprezecelea și al cincisprezecelea pas - **predarea abilității altor copii și stabilirea unui acord asupra următoarei abilități.**

- **Care e noutatea? 16 lecții pentru COPIII DIN EDUCAȚIA TIMPURIE**
(vârste între 5 și 8 ani)

What's the Buzz? este un program bazat pe dovezi menit să predea copiilor inteligența socială și emoțională. Se bazează pe criteriile S.A.F.E., care permit transferul maxim al abilităților predate în alte situații.

Cartea este împărțită în 16 lecții, timp în care copiii învață și exersează gestionarea emoțiilor și comportamentul politicos.

Cartea conține o secțiune integrală pentru părinți - „După zburcium, idei de gândire socială pentru părinți”. Aceasta se află imediat după fiecare lecție și oferă idei utile care pot fi puse în practică acasă pentru a dezvolta abilitățile introduse în lecție.

• Care e noutatea? pentru COPIII DIN EDUCAȚIA TIMPURIE

Programul îi îndrumă precis pe educatori să le predea tinerilor noi abilități prosociale pentru a-și dezvolta inteligența emoțională și socială.

Cum să:

- interpreteze optimist diferențele dintre oameni ;
- îmbunătățească conexiunile sociale; salutarile, plecările, feedback-ul social și referințele sociale;
- inițieze și să mențină relații și prieteni;
- identifice și să lucreze cu propriile emoții;
- dezvolte capacitățile empaticе de „citire a gândurilor”;
- identifice și să răspundă constructiv la dominanța comportamentală; umilirea, insultele, bullying-ul, cyberbullying-ul și trolling-ul;
- autoregleze emoțiile mai productiv;
- aprecieze conștiința de sine și identitatea de sine;
- navigheze în situații sociale dificile mai pozitiv și mai rezistent.

- **Povești sociale**

Un instrument creat de Carol Gray pentru a sprijini copiii cu diferite abilități intelectuale și niveluri de adaptare.

Acestea sunt povești folosite pentru a-i învăța pe copii anumite abilități sociale care le-ar putea fi greu de înțeles. Scopul poveștii este de a spori înțelegerea copilului prin descrierea în detaliu a unei situații specifice și sugerarea unui răspuns social adecvat.

O Poveste Socială descrie cu acuratețe un context, o abilitate, o realizare sau un concept conform a 10 criterii definitorii. Aceste criterii ghidează cercetarea, dezvoltarea și implementarea conținutului, astfel încât acesta să fie răbdător, suportiv și sigur (fizic, social și emoțional) pentru public. Experiența de învățare cu o Poveste Socială ar trebui să fie descriptivă, semnificativă și respectuoasă.

ORIENTAT CĂTRE COPII

• Povești sociale

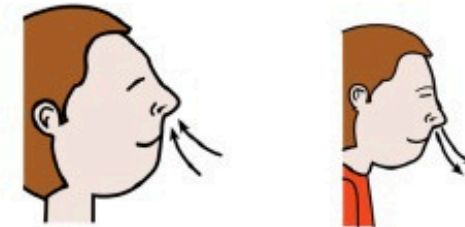
My name is Kevin. Sometimes I get in a bad mood. Then my mood gets worse and I hurt others. That makes me sad.

I CAN CHOOSE!

When I get in a bad mood, i breathe in and out.

I put my hands behind my back.

I'm going to see the teacher. The teacher can help me.

If I behave like this, then my friends and I won't be sad afterwards.

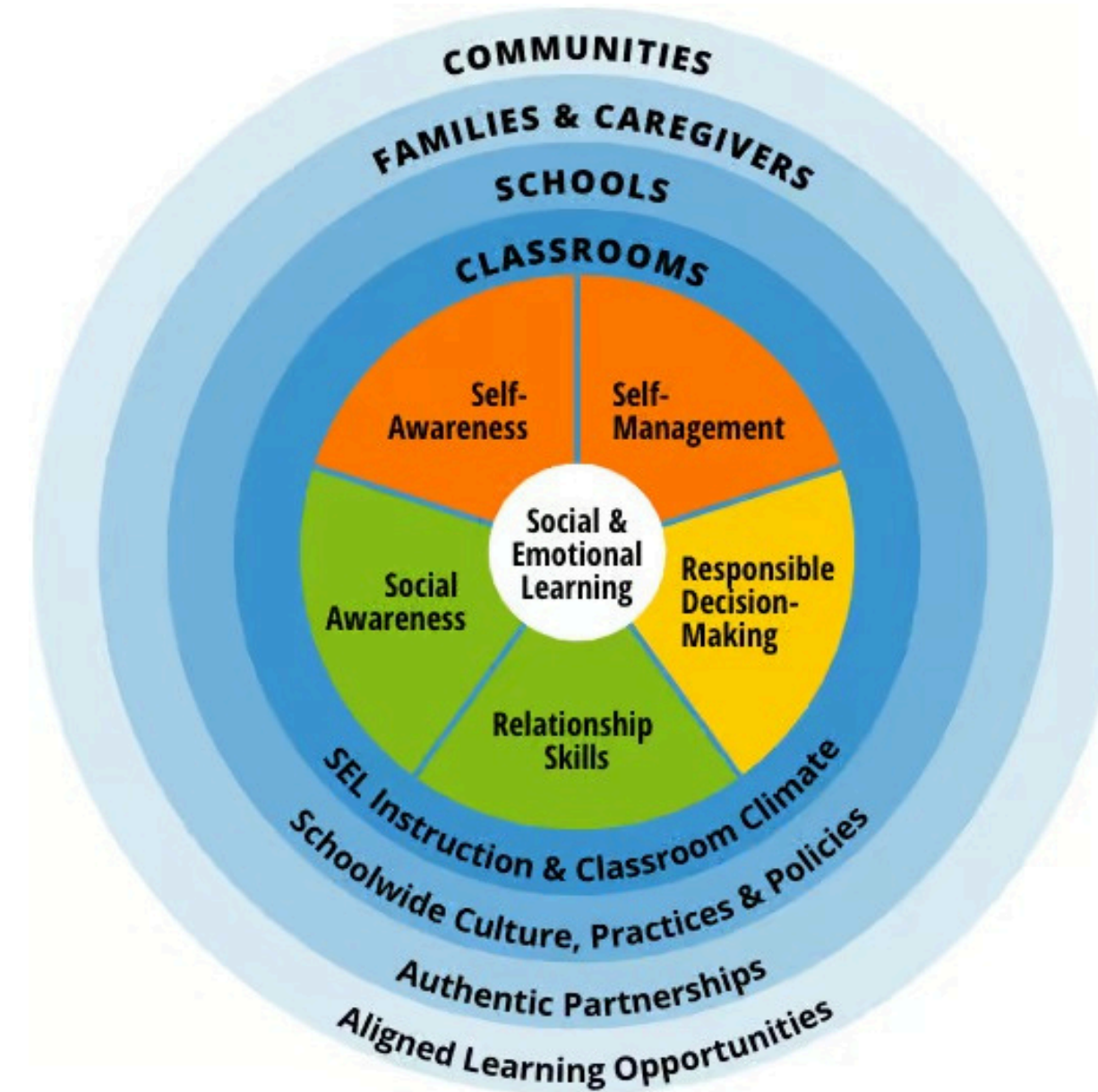

Lucrul în echipă în
prevenirea
problemelor de
comportament și
modelarea unui
comportament
pozitiv.

LUCRUL ÎN ECHIPĂ

Elementul cheie pentru susținerea învățării sociale și emoționale a copiilor este munca în echipă la grădiniță, în clase, acasă și în comunități.

Activitate

ÎN GRUPURI:

Grupurile 1-2: discutați cum poate grădinița să ajute la dezvoltarea învățării socio-emoționale (SEL) la copii.

Grupurile 3-4: discutați cum poate familia să ajute la dezvoltarea învățării socio-emoționale (SEL) la copii.

Grupurile 5-6: discutați cum poate comunitatea să ajute la dezvoltarea învățării socio-emoționale (SEL) la copii.

GRĂDINIȚĂ

Promovarea educației socio-emoționale (SEL) la copii necesită mai mult decât instruire SEL în sala de clasă.

Începe prin promovarea unui climat cald, protector și motivant la grădiniță, unde fiecare interacțiune cu adulții îi sprijină pe copii din punct de vedere social și emoțional. Implică crearea de oportunități constante pe parcursul zilei de grădiniță pentru a exersa abilități care întăresc instruirea SEL și o fac relevantă pentru viața de zi cu zi a copiilor. De asemenea, înseamnă integrarea perfectă a SEL în toate programele și practicile de grădiniță.

GRĂDINIȚĂ

Există 5 strategii de bază pentru a integra SEL în fiecare aspect al zilei de grădiniță:

1

Promovați un climat de sprijin la grădiniță, inclusiv norme, rutine și proceduri care promovează SEL (Social emotional learning).

2

Adoptă un program SEL bazat pe dovezi.

3

Ridicați vocea copiilor. La fel de important este ca, atunci când copiii sunt implicați în mod autentic ca lideri sau sunt puși să rezolve probleme ori sunt factori de decizie, aceste experiențe le oferă o înțelegere și o responsabilitate pentru modul în care SEL este implementat în grădinița lor. Acesta este un pas către asigurarea faptului că toți elevii experimentează un sentiment de acțiune.

GRĂDINIȚĂ

Există 5 strategii de bază pentru a integra SEL în fiecare aspect al zilei de grădiniță:

4

Integrați sprijinul pentru elevi și învățarea socio-emoțională - aceasta înseamnă că grădinița îi ajută pe toți elevii atât cu studiile, cât și cu bunăstarea lor.

5

Stabiliți politici disciplinare care promovează educația socio-emoțională (SEL).

SALĂ DE CLASĂ

Există 3 domenii esențiale ale sălilor de clasă de înaltă calitate, axate pe SEL:

Un climat de clasă suportiv, în care copiii se simt în siguranță emoțional, parte a unei comunități de elevi, motivați și provocați.

Instruire SEL explicită care oferă copiilor oportunități directe și consecvente de a cultiva, exersa și reflecta asupra competențelor sociale și emoționale în moduri adecvate din punct de vedere al dezvoltării și sensibile din punct de vedere cultural.

Integrarea educației sociale și emoționale (SEL) în mediul academic - adoptarea unei abordări centrate pe copil și utilizarea pedagogiei interactive pentru a încuraja colaborarea și reflecția personală.

GRĂDINIȚĂ + FAMILII ȘI ÎNGRIJITORI

Famițiile și îngrijitorii sunt primii profesori ai copiilor și joacă un rol esențial în cultivarea competențelor sociale și emoționale pe tot parcursul vieții unui copil. Atunci când educatorii și familiile sunt parteneri în dezvoltarea socială și emoțională a copiilor, beneficiile sunt duble:

Profesorii își îmbogățesc capacitatea de a-și sprijini elevii, iar familiile câștigă un aliat în sprijinirea dezvoltării abilităților sociale și emoționale pe care o fac deja cu copiii lor.

GRĂDINIȚĂ + COMUNITATE

Este important ca parteneriatele dintre grădiniță și comunitate să fie cultivate cu atenție și strategic și să se alinieze pe un limbaj comun, strategii și o comunicare comună în ceea ce privește eforturile și inițiativele legate de educația socială și emoțională (SEL).

Partenerii comunitari ar putea include:

- Furnizori de servicii extrașcolare (programe înainte și după școală).
- Organizații non-profit comunitare.
- Furnizori de servicii medicale.
- Agenții guvernamentale.
- Afaceri locale.

Activitate

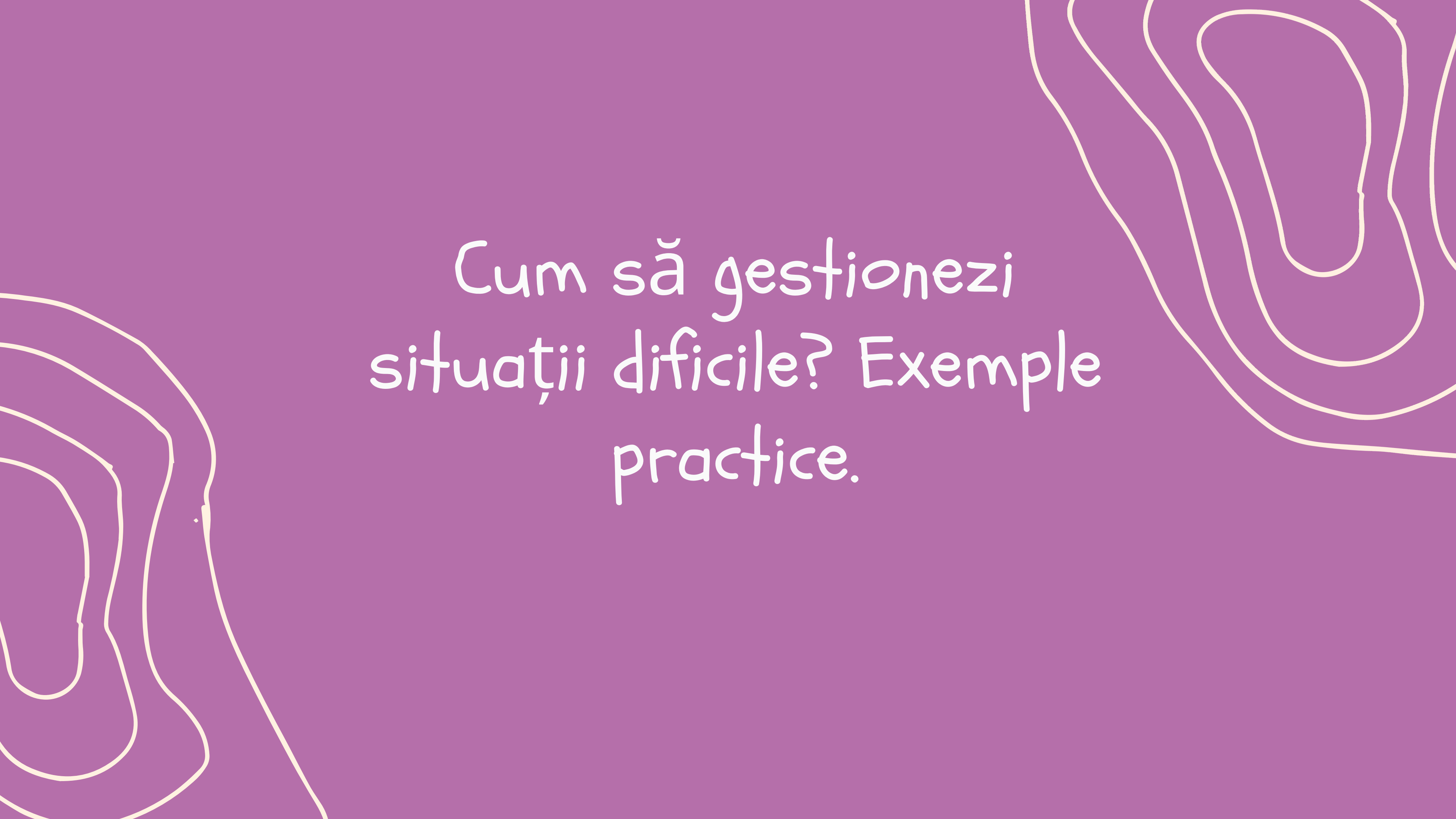
INDIVIDUAL: Kahoot - întrebări și răspunsuri despre teorie. Fiecare participant poate răspunde la întrebări despre teorie.

Înscrie-te pe www.kahoot.it. Vei vedea codul PIN pe ecran. Poți folosi fie codul PIN, fie codul QR.

Dacă este posibil, folosește telefonul sau tableta pentru a te juca!

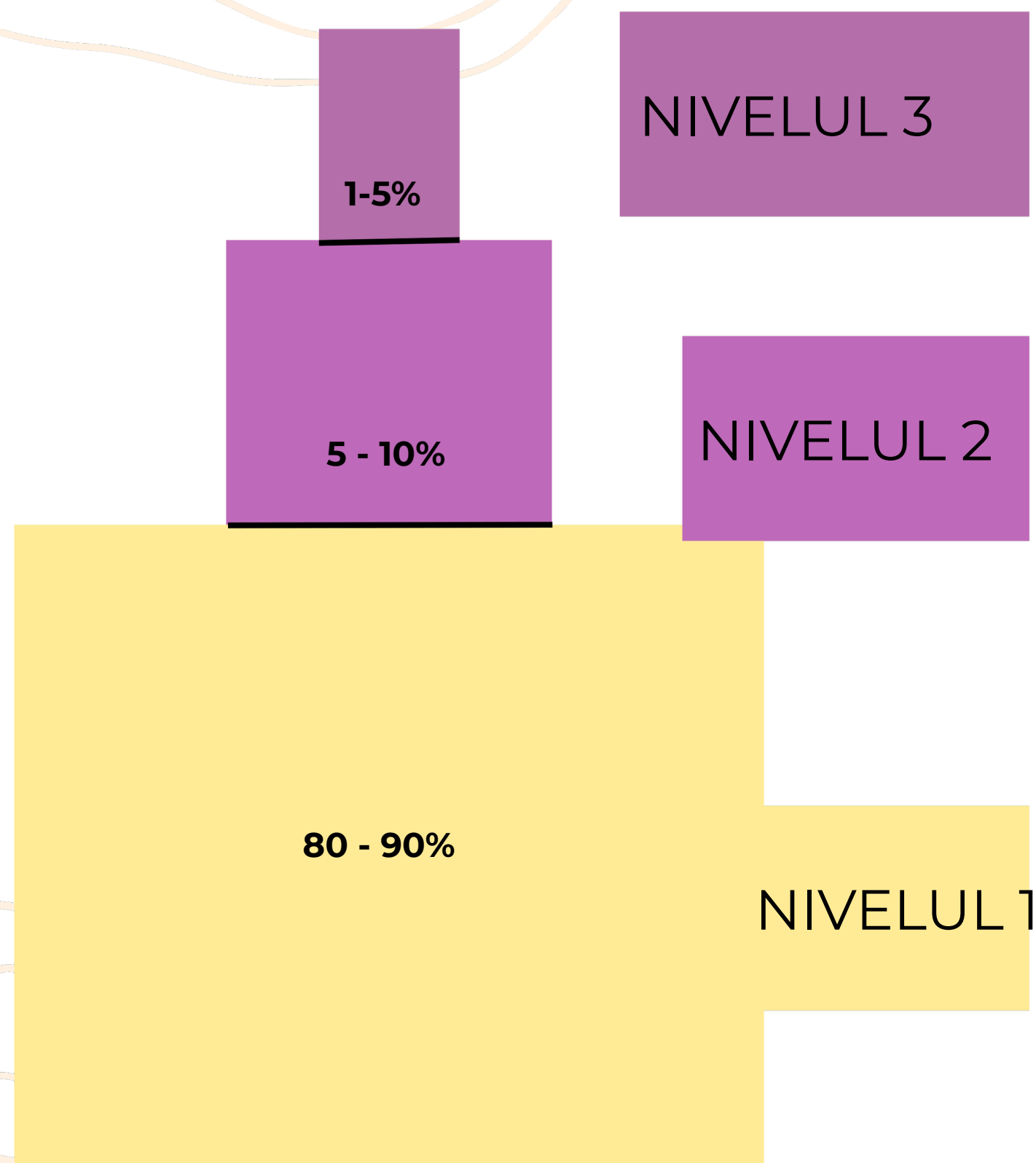

Pauză de 10 minute!

Cum să gestionezi
situații dificile? Exemple
practice.

SPRIJIN GENERAL, SPRIJIN ȚINTIT SAU ÎMBUNĂTĂȚIT, SPRIJIN INTENS SAU SPECIAL

Intervenții terțiare (sprijin intensiv). Copiilor pentru care sprijinul de Nivel 1 și Nivel 2 este insuficient li se oferă sprijin extrem de intensiv și individualizat. Copilul are nevoie de o organizare, un mediu, o metodologie și resurse specifice pentru învățare; servicii continue din partea specialiștilor în sprijin, sprijin individual continuu.

Intervenții secundare (sprijin direcționat sau îmbunătățit). La Nivelul 2, sprijinul bazat pe dovezi este oferit elevilor pentru care sprijinul de la Nivelul 1 este insuficient. Acest sprijin include intervenții bazate pe spațiu de grup sau intervenții în grupuri mici facilitate de profesori calificați, personal de sprijin, parteneri comunitari sau alți profesioniști. Sprijinul îmbunătățit înseamnă că este posibil ca elevul să aibă nevoie de servicii de sprijin continue din partea profesioniștilor din domeniul sprijinului.

Intervenții universale (sprijin general). Sprijinurile de Nivel 1 sunt selectate în funcție de nevoile copilului. Grădinița adaptează învățarea la nevoile și abilitățile individuale ale copilului prin efectuarea de modificări sau adaptări.

Această situație se repetă în grup: Joonas, în vârstă de 3 ani, lovește alți copii care se joacă cu el sau lângă el în timpul unui joc. Când profesorul îl scoate pe Joonas din joc, băiatul se enervează și îl lovește și pe profesor.

- Aflați motivul (cauzat de mediu, lipsa abilităților, tulburare de comportament etc.). Este necesar ca profesorul să monitorizeze și să se consulte cu un specialist în suport.
- În funcție de cauză, alegeți metoda adecvată, de exemplu:
- Puteți utiliza modelarea, jocul de rol, recunoașterea comportamentului dorit,
- Învățați abilități de autocontrol (poveste socială, Ce e nou?, Abilități ale copiilor),
- Învățați cum să împărțiți jucăriile (Ce e nou?),
- Adoptați mediul - îndrumați-l pe Joonas să se joace cu copii ale căror abilități SEL sunt bine dezvoltate, centrați sistemul în grup etc.,
- Folosiți economia de jetoane (sistem de recompense cu jetoane)

REZOLVAREA PROBLEMELOR CARE APAR LA GRĂDINIȚĂ

Emma, o fetiță de 4 ani, nu vine cu ceilalți copii la cercul de dimineață sau la oricare dintre celelalte activități de învățare pe care educatoarea le face cu copiii. Dacă vine uneori la cercul de dimineață, poate asculta educatoarea timp de 1-2 minute, iar apoi Emma va începe să facă zgomote, să se arunce pe burtă, pe spate, să-i împungă pe copiii care stau lângă ea sau să se ridice și să părăsească cercul de dimineață. Nu ascultă niciun cuvânt din ce spune educatoarea. Limbajul Emmei nu este potrivit vârstei.

- Află motivul! (cauzat de mediu, lipsă de abilități, tulburare de comportament etc.). Este necesar ca profesorul să monitorizeze și să se consulte cu un specialist de suport.
- În funcție de cauză, alege metoda potrivită, de exemplu:
- Ajustează mediul - conținutul activității, mai multă demonstrație, mai puțină vorbire verbală, cu cât copilul este mai mic (nivelul de dezvoltare al unui copil mic) cu atât mai multă implicare a diferitelor simțuri - jocuri cu mâinile, un loc fix pe o pernă, un scaun, un plan zilnic vizualizat, un cronometru,
- Folosește economia de jetoane,
- Învăță capacitatea de concentrare (Ce e nou?, minute de reculegere, jocuri de mișcare,
- Învăță capacitatea de a sta nemișcat (Ce e nou?, jocuri de mișcare, joc de rol).

REZOLVAREA PROBLEMELOR CARE APAR LA GRĂDINIȚĂ

Kevin, în vârstă de 6 ani, dărâamnă construcțiile altor copii și le fură jucăriile. Când intervine profesorul, Kevin spune că vrea și el să se joace cu ei, dar ceilalți copii nu-l vor pe Kevin în joacă din cauza comportamentului său. Această situație se întâmplă zilnic în grup și în aer liber.

- Află motivul! (cauzat de mediu, lipsă de abilități, tulburare de comportament etc.). Este necesar ca profesorul să observe și să analizeze ce provoacă un astfel de comportament. Consultă un specialist în suport, dacă este necesar.
- În funcție de cauză, alege metoda potrivită, de exemplu:
- Învăță abilitatea de a pune întrebări prin joc.
- Folosește povești sociale, modelare, joc de rol, abilități pentru copii.
- Adoptă mediul: grupuri mai mici, reguli specifice, sistem de recompensare.

Activitate

ÎN GRUPURI: Participanții sunt împărțiți în șase grupuri și propun propriile acțiuni, adaptări, soluții pentru a rezolva această problemă.

După sesiunea de lucru pe grupe - o persoană din fiecare grup - vă rugăm să împărtășească în chat (sesiunea principală) cum ați rezolvat problema. Vă rugăm să adăugați numele copilului a cărui problemă ați rezolvat-o.

Activitate

Grupa I și a II-a

În timp ce se îmbrăca în vestiar înainte de a ieși afară, Maria, în vârstă de 4 ani, începe să țipe, să se bâlbâie, să lovească copiii de lângă ea, să-și arunce hainele, să se arunce pe jos. Acest comportament este repetitiv și provoacă multă confuzie și zgomot. Nu respectă ordinul educatoarei de a „se îmbrăca”.

Activitate

Grupa a III-a și a IV-a

În fiecare zi, se întâmplă o situație de genul acesta: Jack, în vârstă de 5 ani, vrea să fie primul care face totul: să meargă la locul de joacă, să meargă la activități de muzică și mișcare, să meargă la cercul de dimineață, să meargă la masa din sufragerie, să meargă la toaletă. Pentru a fi primul, împinge, înghesuie și lovește alți copii. Explicația constantă a învățătoarei că nu trebuie să fii întotdeauna primul nu este înțeleasă de Jack. Durează mult timp în fiecare zi, iar învățătoarea s-a săturat să tot explice.

Activitate

Grupa a V-a și a VI-a, Jessica, copilă de 5 ani, este foarte gălăgioasă. Chiar și când vine la grădiniță, țipă pe coridor. Acest lucru se întâmplă în toate situațiile - în timp ce se joacă într-un grup mare, dar și când desfășoară activități de învățare liniștite într-un grup mic, Jessica poate țipa brusc atât de tare încât copiii de lângă ea își acoperă urechile cu mâinile. Trecerea de la o activitate la alta este dificilă pentru ea - nu vrea să le facă, începe să plângă, uneori lovindu-l pe învățătoare sau pe alți copii. De asemenea, în timpul jocului liber, copilul este gălăgios: vorbește foarte tare, țipă fără niciun motiv aparent. Cu toate acestea, mult timp își poate face în liniște activitățile preferate, de exemplu, să asambleze un puzzle, să se uite la o revistă, să-și facă temele. De asemenea, copilul nu își acceptă întotdeauna părinții și va riposta: voci puternice, încercând să lovească. Jessica parcă merge pe acoperiș.

The background features a gradient from light purple at the top to light blue at the bottom. On the left and right sides, there are white, hand-drawn, wavy lines that resemble ripples or abstract shapes. The text is centered in the middle of the image.

Lucrează la emoții!

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

CE SUNT EMOȚIILE?

„Emoțiile sunt un proces, un fel de evaluare automată influențată de trecutul nostru evolutiv și personal, în care simțim că se întâmplă ceva important pentru bunăstarea noastră, iar un set de schimbări psihologice și comportamente emoționale încep să facă față situației.”

PAUL EKMAN

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

CE SUNT EMOȚIILE?

Emoțiile sunt o parte integrantă a vieții noastre de zi cu zi și ar fi dificil să ne imaginăm... viața fără ele.

Emoțiile se pot schimba de la minut la minut și de la zi la zi, în funcție de situație. De asemenea, putem simți mai multe emoții în același timp.

Emoțiile apar ca răspuns la un anumit tip de stimul (real, imaginar sau rețrăit), cum ar fi:

- un eveniment fizic
- o interacțiune socială
- amintirea sau imaginarea unui eveniment
- vorbirea despre, gândirea la sau reconstituirea fizică a unei experiențe emoționale trecute

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

CE SUNT EMOȚIILE?

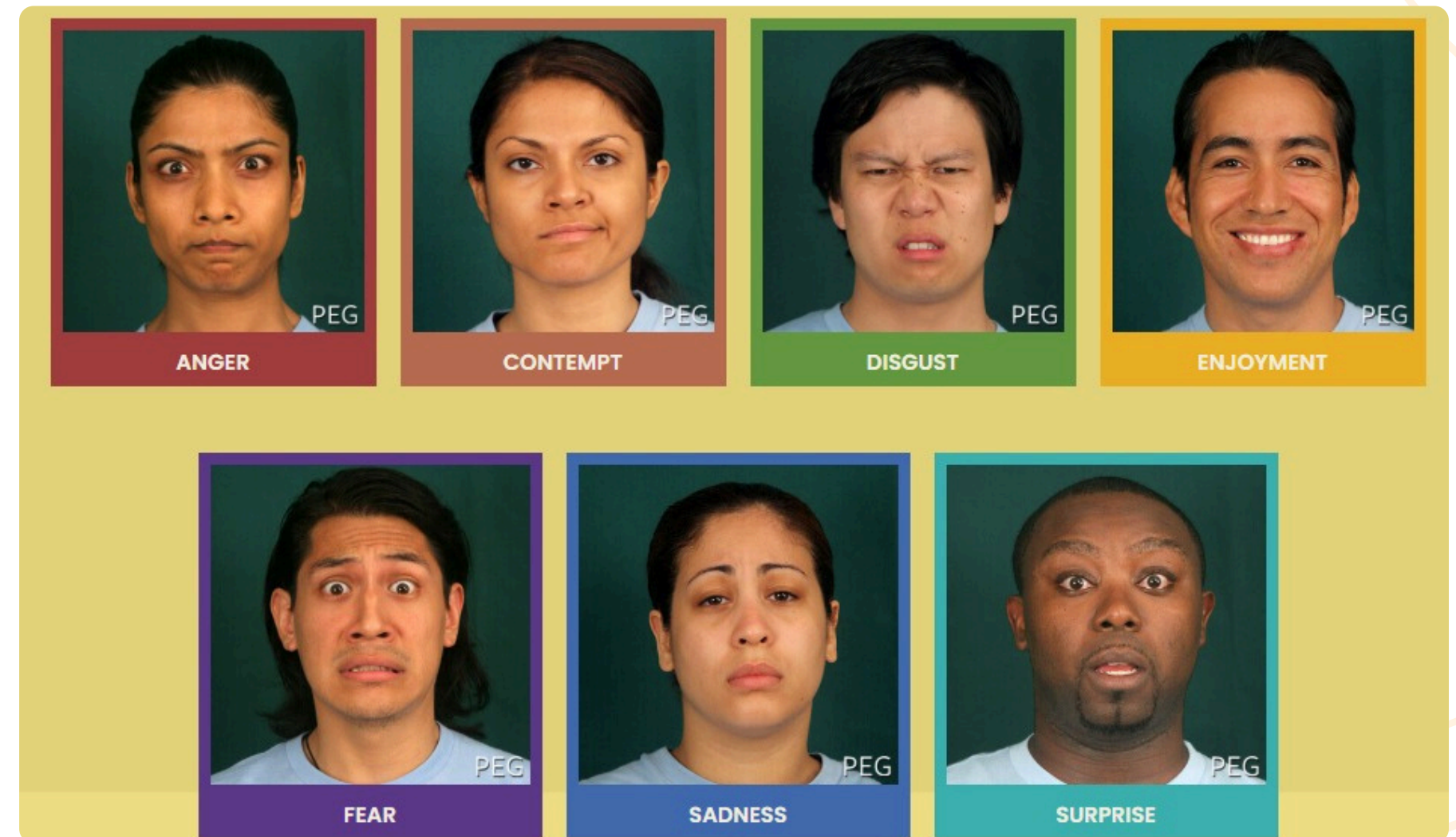
Majoritatea cercetătorilor în domeniul emoțiilor consideră că există cel puțin cinci emoții de bază. Cercetările Dr. Ekman arată cele

mai puternice dovezi de până

acum a șapte

expresii faciale universale ale

emoțiilor.

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

CE SUNT EMOȚIILE?

Emoțiile sunt procese multiple, care afectează întregul corp și implică schimbări în fiziologia, experiența subiectivă și exprimarea comportamentală a unei persoane.

Ceea ce ne face de fapt emoționali, însă, variază de la o persoană la alta, în funcție de evoluția noastră comună, influențele culturale și experiențele personale unice. Așadar, chiar dacă nu putem alege emoțiile pe care le simțim, putem alege modurile în care reacționăm prin intermediul conștientizării emoționale.

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

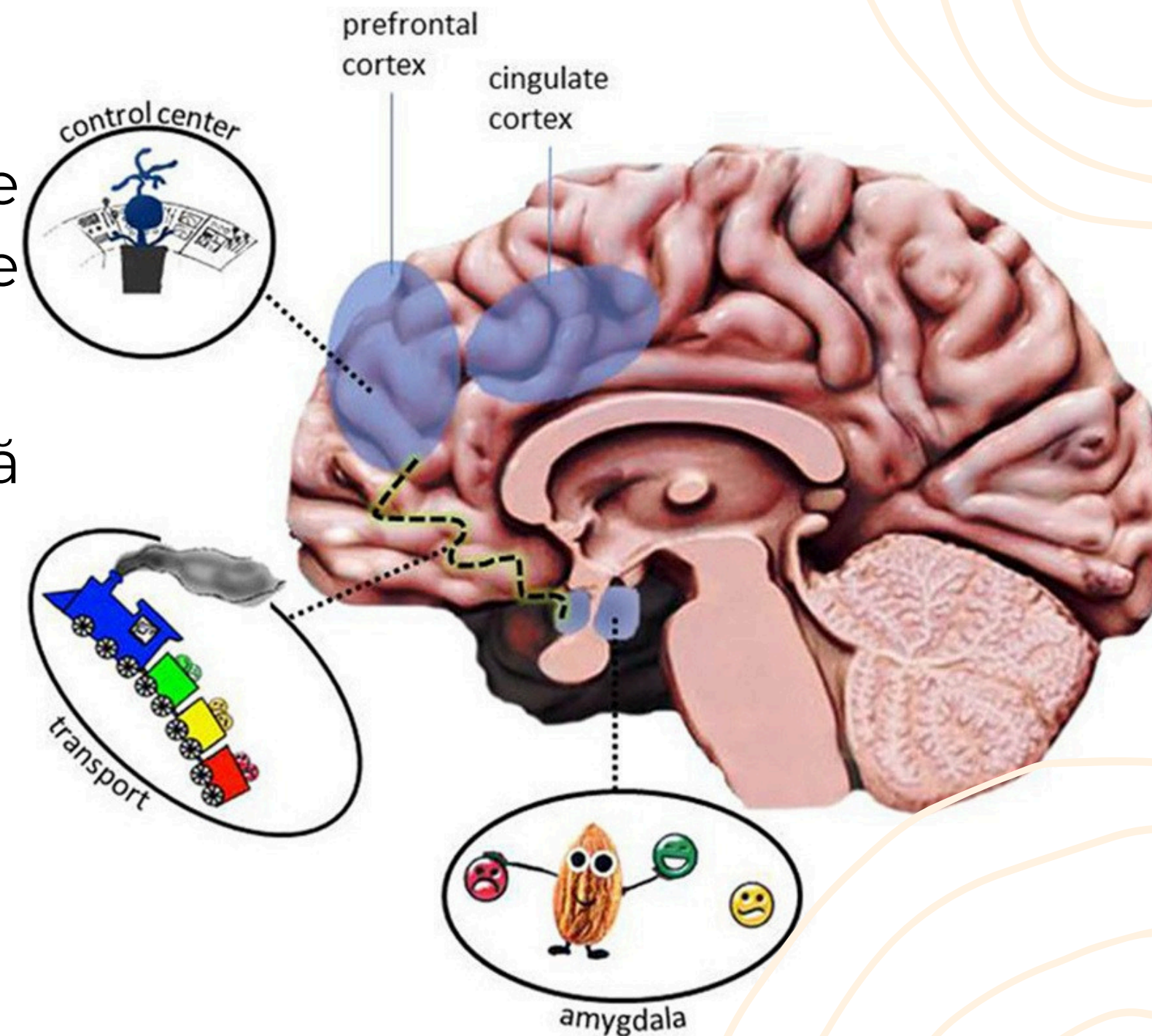

EMOȚIILE ȘI CREIERUL

Emoțiile sunt procesate de multe regiuni diferite ale creierului. Emoțiile sunt procesate de o rețea de regiuni ale creierului. Mai multe regiuni ale creierului lucrează împreună ca o echipă.

O rețea de regiuni ale creierului care procesează emoțiile se numește **rețea de procesare a emoțiilor**.

- amigdala
- cortexul prefrontal
- cortexul cingular
- hipocampusul
- ganglionii bazali

De ce este necesar să abordăm subiectul emoțiilor la grădiniță?

Copiii experimentează zilnic o varietate de emoții. Însă observarea, înțelegerea și cunoașterea modului de a gestiona emoțiile nu sunt ceva cu care copiii se nasc! Ca adulți, îi putem învăța abilitățile care să îi ajute să își gestioneze sentimentele și să facă alegeri bine gândite. Aceasta este ceea ce numim reglare emoțională și este benefică pentru sănătatea mintală a copiilor.

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

Cercetările ne arată că abilitățile de reglare emoțională sunt legate de multe rezultate pozitive, inclusiv:

- Reziliență sporită (capacitatea de a se reveni după dificultăți).
- Succes școlar.
- Abilități sociale avansate.
- Capacitate îmbunătățită de atenție și concentrare.
- Capacitate sporită de luare a deciziilor.
- Risc redus de probleme de sănătate mintală.

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

Învățarea copiilor despre emoții îi va ajuta să dezvolte abilități pe care le pot folosi toată viața.

4 abilități pe care le poți învăța copiilor!

1. Denumirea emoțiilor
2. Să-i ajutăm pe copii să își identifice sentimentele
3. Exprimarea emoțiilor în mod adecvat
4. Gestionarea sentimentelor puternice

Câteva instrumente practice, exerciții și jocuri pentru predarea lor

- **Exerciții de mindfulness**
- **Tehnica Tucker Turtle**
- **Program fără bullying**

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

- **Exerciții de mindfulness**

Activitățile de mindfulness pentru copii promovează concentrarea, reglarea emoțională și conștientizarea de sine, ajutând la dezvoltarea lor generală.

Implicarea copiilor în practici simple precum respirația conștientă, exerciții de ascultare și ținerea unui jurnal de recunoștință poate face mindfulness-ul accesibil și plăcut.

Practica regulată îi ajută pe copii să-și dezvolte reziliența și să reducă stresul, sporindu-le bunăstarea mentală și emoțională.

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

- **Exerciții de mindfulness**

Exerciții scurte potrivite pentru copiii de grădiniță

EXERCITIUL DE ASCULTARE

Găsește o poziție confortabilă, permițându-ți corpului să se relaxeze și coloanei vertebrale să se lungească ușor. (pauză – 3 sec) Dacă simți că ești în stare să o faci, închide ușor ochii. (pauză – 2 sec) Începe să te acordezi la sunetele din jurul tău, fără a încerca să schimbi sau să judeci nimic. (pauză – 3 sec) Permite fiecărui sunet să vină și să plece, ca valurile pe țărm - fiecare parte a momentului. (pauză – 15 sec) Acum, observă cu blândețe cele mai îndepărtate sunete pe care le poți auzi. (pauză – 10 sec) Și apoi, încet, adu-ți conștientizarea la cele mai apropiate sunete - cele din apropiere sau din propriul corp. (pauză – 10 sec) Pur și simplu ascultă... și simte ritmul respirației tale, cum intră și expiră. (pauză – 10 sec)

CONTINUAȚI RESPIRAȚIA

Găsește o poziție confortabilă. (pauză 3 sec) Întinde-ți spatele. (pauză 2 sec) Dacă dorești, închide ochii. (pauză 3 sec) Concentrează-ți atenția asupra respirației. (pauză 5 sec) Simte atât inspirația, cât și expirația. (pauză 6 sec) Simte-o în nări. (pauză 12 sec) Și acum în piept. (pauză 12 sec) Și acum în burtă. (pauză 12 sec) Fii conștient de respirația ta naturală în fiecare moment. (pauză 12 sec) Dacă mintea ta rătăcește, revino la observarea calmă a respirației tale. (pauză 10 sec) Și acum alege să te concentrezi pe observarea respirației tale fie în nas, piept, fie în abdomen și urmărește-ți respirația aici, ca și cum ai studia-o în fiecare moment. (pauză 12 sec) Urmărește mișcarea abdomenului în timp ce inspiri și expiri și observă cum se simte respirația în tot corpul. (pauză 12 sec).

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

• Tehnica țestoasei Tucker

Țestoasa Tucker este o resursă interactivă distractivă, creată pentru a ajuta copiii și familiile să învețe strategii pentru a gestiona sentimente puternice precum furia. Tucker îi ajută pe părinți și îngrijitori să își sprijine copiii în învățarea a ceea ce pot face pentru a-și calma corpul și emoțiile. Această resursă ușor de utilizat ajută la predarea reglării emoționale în câțiva pași simpli.

Țestoasa Tucker promovează, de asemenea, alfabetizarea emoțională, rezolvarea problemelor și autoreglementarea într-un mod captivant.

Resurse suplimentare pentru promovarea autoreglării copiilor cu broasca țestoasă Tucker

- [Țestoasa Tucker își face timp să se ascundă și să se gândească acasă](#)
- [Cântecul și joaca cu degetele Țestoasei Tucker](#)

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

- **Programul „Fără bullying”**

Programul „Fără bullying” a fost dezvoltat de Fundația Mary și Salvați Copiii Danemarca. Se concentrează pe copii, profesioniști, părinți și comunitate.

Una dintre componentele cheie ale programului „Fără bullying” este dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale copiilor. Înțelegerea emoțiilor este un pas crucial în formarea unui comportament pozitiv - îi ajută pe copii să se exprime, să recunoască sentimentele celorlalți și să reacționeze corespunzător în diferite situații sociale.

LUCRAȚI ASUPRA EMOȚIILOR

- **Programul „Fără bullying”**

Programul se concentrează în profunzime pe patru emoții fundamentale: bucuria, tristețea, furia și frica. Pentru fiecare dintre aceste emoții, copiii sunt îndrumați să:

- să își identifice și să își denumească propriile sentimente,
- să recunoască emoțiile la ceilalți (de exemplu, prin expresii faciale și limbajul corpului),
- să învețe strategii adecvate de adaptare și exprimare.

Lecțiile sunt concepute pentru a fi captivante și adecvate vârstei, folosind activități jucăușe, discuții, povestiri și sprijinul unei mascote familiare (cum ar fi Prietenul Ursuleț). Acest lucru creează un mediu sigur și de susținere pentru explorarea emoțiilor. Este important de menționat că învățarea emoțională nu se limitează la lecții specifice - aceasta este integrată în rutinele și interacțiunile zilnice, permițând copiilor să exerseze și să aplice continuu ceea ce au învățat.

Activitate

INDIVIDUAL: vă rugăm să ne spuneți sau să ne scrieți pe chat ce instrumente practice sau exerciții folosiți pentru a învăța cum să gestionați emoțiile.

REFERINTE

Furman, B. (2012). Põngerjaõpetus. Lahendused laste probleemidele. Tallinn: Tänapäev.

University of Tartu. (n.d.). Samm 5: Tegevuskava koostamine. Tartu Ülikool. Retrieved June 18, 2025, from <https://sisu.ut.ee/ktk/samm-5-tegevuskava-koostamine/>

Child Development Institute. (n.d.). Social skills. Retrieved June 10, 2025, from <https://childdevelopment.com.au/play-and-social-skills/social-skills/>

Gray, C. (2018). Social Stories 10.2 Criteria. Retrieved June 10, 2025, from <https://carolgraysocialstories.com/wp-content/uploads/2018/12/Social-Stories-10.2-Criteria.pdf>

What's the Buzz? (n.d.). What's the Buzz? A complete social and emotional literacy program. Retrieved June 12, 2025, from <https://www.whatsthebuzz.net.au/>

CASEL. (n.d.). What is SEL?. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning. Retrieved June 12, 2025, from <https://schoolguide.casel.org/what-is-sel/what-is-sel/>

Peaasi.ee. (n.d.). Emotsioonid. Retrieved June 12, 2025, from <https://peaasi.ee/emotsioonid/>

Ekman, P. (n.d.). Paul Ekman Group. Retrieved June 16, 2025, from <https://www.paulekman.com/>

CASEL. (n.d.). Integrate student supports with SEL. Retrieved June 16, 2025, from <https://schoolguide.casel.org/focus-area-3/school/integrate-student-supports-with-sel/>

PositivePsychology.com. (n.d.). 25 Fun Mindfulness Activities for Kids & Teens (+Tips!). Retrieved June 18, 2025, from <https://positivepsychology.com/mindfulness-for-children-kids-activities/>

Head Start. (n.d.). Promoting Children's Self-Regulation: Tucker Turtle. Retrieved June 18, 2025, from <https://headstart.gov/video/promoting-childrens-self-regulation-tucker-turtle>

MTÜ Lastekaitse Liit. (n.d.). Kiusamisest vabaks!. Retrieved June 18, 2025, from <https://kiusamisestvabaks.ee/>

Vaikuseminutid. (n.d.). Harjutuste lühemad versioonid. Retrieved June 19, 2025, from <https://vaikuseminutid.ee/harjutused/pisematele/>

Mulțumesc foarte mult
pentru că ați ascultat și
am reflectat împreună!

Lăsați-vă feedback-ul despre Modulul 4!

Vei primi
certificat numai după completarea
formularului de feedback

**Mulțumesc
pentru
atenție!**

**Dar nu uitați de
următorul și ULTIMUL
modul...**

MODULUL

5

**Obținerea sprijinului
din partea familiilor și
a altor profesioniști**

9

16:00 - 19:00